Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător Angela Furdui

Dosarul nr. 2r-67/24
(2-23088999-02-2r-04012024)

D E C I Z I E

22 februarie 2024 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele completului Anatol Pahopol
Judecători Dorin Dulghieru și Ruxanda Pulbere

examinând fără participarea părților, recursul declarat de către reprezentantul BC ”MOLDINDCONBANK” SA, Emilian Bandalac,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către B.C. „MOLDINDCONBANK” S.A. împotriva lui Grecul Eugeniu și Cojuhari Alexandru cu privire la încasarea, în mod solidar, a datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24 noiembrie 2023 prin care s-a scos de pe rol cererea de chemare în judecată înaintată de B.C. „MOLDINDCONBANK” S.A. împotriva lui Grecul Eugeniu și Cojuhari Alexandru cu privire la încasarea, în mod solidar, a datoriei și a cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Poziția instanței de fond:

1. La 21 iunie 2023, BC „MOLDINDCONBANK” S.A. a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Grecul Eugeniu și Cojuhari Alexandru cu privire la încasarea, în mod solidar, a datoriei și a cheltuielilor de judecată.
2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24 noiembrie 2023, în temeiul art. 267 lit. a) Cod de procedură civilă, s-a restituit cererea de chemare în judecată înaintată de B.C. „MOLDINDCONBANK” S.A. împotriva lui Grecul Eugeniu și Cojuhari Alexandru cu privire la încasarea, în mod solidar, a datoriei și a cheltuielilor de judecată.
3. Pentru a dispune astfel prima instanță a reținut că reclamația a fost expediată pârâtului Grecul Eugeniu doar la adresa de domiciliu, nefiind prezentate dovezi de expediere a notificării și la adresa pârâtului indicată în contractul de credit.
4. Astfel, constatând nerespectarea de către BC ”MOLDINDCONBANK” SA a procedurii prealabile extrajudiciare de soluționare a litigiului, prima instanță a dispus scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată.

Solicitarea recurentului:

5. Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, la 18 decembrie 2023, reprezentantul BC ”MOLDINDCONBANK” SA, Emilian Bandalac, a depus recurs împotriva încheierii menționate, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24 noiembrie 2023, cu restituirea cauzei pentru rejudecare.

Argumentele părților:

6. În motivarea recursului, reprezentantul BC ”MOLDINDCONBANK” SA, Emilian Bandalac a invocat că la 18 martie 2021, între BC „MOLDINDCONBANK” S.A., în calitate de creditor și Grecul Eugeniu, în calitate de debitor a fost încheiat contractul de credit nr.59fg/21.
7. La momentul încheierii contractului indicat, Grecul Eugeniu avea domiciliul înregistrat în or. Dubăsari, str. Gheologov 10, ap.12. Ulterior, Grecul Eugeniu și-a schimbat adresa de domiciliu, și anume în mun. Chișinău, str. Moara Roșie 20, ap.87, fapt despre care a informat și Banca, prezentând noul Buletin de Identitate cu nr. B48099068 din 26 noiembrie 2021.
8. Pe motiv că Grecul Eugeniu a încetat să-și execute obligațiile asumate conform contractului de credit menționat, în scopul soluționării situației litigioase pe cale amiabilă, Banca, la 11 aprilie 2023 a expediat în adresa lui Grecul Eugeniu notificarea nr.00/10/2/2-01/3402, prin care a solicitat achitarea datoriilor acumulate. (notificare expediată la adresa mun. Chișinău, str. Moara Roșie 20, ap.87).
9. Cu trimitere la normele art. 38 alin. (1) și (4) Cod de procedură civilă, recurentul a indicat că Grecul Eugeniu intenționat și-a schimbat domiciliul și prin prezentarea noului buletin de identitate a informat Banca despre schimbările efectuate.
10. Astfel, în opinia recurentului, a fost respectată procedura de soluționare prealabilă a litigiului prin faptul că a trimis notificarea menționată la adresa indicată de către Grecul Eugeniu și confirmată prin act oficial emis de autoritățile competente a Republicii Moldova.
11. Prin urmare, a conchis că instanța a aplicat eronat prevederile art. 267 lit.a) Cod de procedură civilă și neîntemeiat a scos cererea de chemare în judecată de pe rol.
12. Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a expediat în adresa intimaților cererea de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă până la data examinării recursului aceștia nu au depus referințe asupra recursului declarat.

Termenul de declarare a recursului:

13. În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă *”termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii”.*

14. Colegiul Civil a constatat că încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24 noiembrie 2023 a fost comunicată recurentului la 4 decembrie 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f.d.41).
15. Astfel, recursul declarat de reprezentantul BC ”MOLDINDCONBANK” SA, Emilian Bandalac la 18 decembrie 2023, prin intermediul poștei electronice a fost depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de recurs:

16. Analizând legalitatea și temeinica încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de recurent și a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide că recursul urmează a fi admis și casată încheierea contestată, reieșind din considerentele ce succed.
17. Conform art. 424 alin. (l) Cod de procedură civilă ”*curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii”*.
18. În condițiile art. 426 alin. alin. (2) şi (3) din Codul de procedura civilă „ *recursul se depune la instanța a cărei încheiere se atacă. Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților”.*
19. În conformitate cu prevederile art. 427 lit. c) Cod de procedură civilă *”instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema respectivă.”*
20. Din materialele cauzei s-a constatat că la 21 iunie 2023, BC „MOLDINDCONBANK” S.A. s-a adresat în instanță cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Grecul Eugeniu și Cojuhari Alexandru cu privire la încasarea, în mod solidar, a datoriei și a cheltuielilor de judecată.
21. În vederea respectării procedurii prealabile, au fost anexate notificările din 11 aprilie 2023, prin care li s-a comunicat pârâților Grecul Eugeniu și Cojuhari Alexandru obligația achitării datoriei contractuale, expediate la adresa indicată în buletinele de identitate ale lui Grecul Eugeniu și Cojuhari Alexandru, și anume mun. Chișinău, str. Moara Roșie 20, ap.87 și, respectiv, mun. Chișinău, str. Mircea cel Bătrân, 5/3, ap.125.
22. Colegiul observă că din contractul de credit nr. 59fg/21 din 18 martie 2021, rezultă și o altă adresă a pârâtului Grecul Eugeniu - *****, la care nu a fost expediată vreo notificare.
23. Colegiul relevă că în corespundere cu prevederile art. 267 lit. a) Cod de procedură civilă ”*instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care reclamantul nu a respectat procedura, prevăzută prin lege sau prin contractul părţilor, de soluționare prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară, inclusiv prin mediere.”*.
24. Potrivit art. 22 alin. (1)-(3) Cod civil *”se consideră notificare comunicarea unui act juridic sau a unei informații într-un scop juridic. Notificarea poate fi făcută prin orice mijloace adecvate circumstanțelor dacă legea sau actul juridic nu impune o anumită*

cerință de formă. Notificarea produce efecte din momentul cînd ajunge la destinatar, cu excepția cazului în care aceasta prevede un efect întîrziat", iar conform alin. (4) lit. b) al aceleiași norme "*notificarea se consideră ajunsă la destinatar cînd este predată la adresa poştală indicată de destinatar în acest scop ori, în lipsa acesteia, la sediul destinatarului persoană juridică sau la domiciliul destinatarului persoană fizică*".

25. În același timp art. 38 alin. (1) Cod civil stabilește că "*domiciliul persoanei fizice este locul unde aceasta își are reședința obișnuită. Se consideră că persoana își păstrează domiciliul atît timp cît nu și-a stabilit un altul"*, iar alin. (4) al normei menționate prevede că *"stabilirea sau schimbarea domiciliului nu operează decît atunci cînd cel care ocupă sau se mută într-un anumit loc a făcut-o cu intenția de a avea acolo reședința obișnuită. Dovada intenției rezultă din declarațiile persoanei făcute la autoritățile competente să opereze stabilirea sau schimbarea domiciliului, iar în lipsa acestor declarații, din orice alte împrejurări de fapt"*.
26. Potrivit art. 39 alin.(1) Cod civil *"pînă la proba contrară, domiciliul sau reşedinţa temporară a persoanei fizice se prezumă că se află la locul menţionat ca atare în buletinul de identitate sau, după caz, în alt act de identitate prevăzut de lege"*.
27. În sensul prevederilor expuse supra, Colegiul civil consideră că instanța inferioară eronat a aplicat legea procesuală și a scos de pe rol cererea de chemare în judecată pe motiv că nu a fost respectată calea prealabilă, la baza căruia a stat faptul că reclamantul a expediat notificarea cu privire la soluţionare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară doar la adresa de domiciliu a pârâtului Grecul Eugeniu și nu și la adresa indicată în contractul încheiat între părți.
28. În speță, într-adevăr, din contractul de credit nr. 59fg/21 urmează adresa pârâtului Grecul Eugeniu - *****, la care nu a fost expediată notificare, însă notificare a fost expediată la adresa de domiciliu a pârâtului Grecul Eugeniu – mun. Chișinău, *****.
29. În acest sens, instanța de recurs poate admite situația de confuz referitor la adresa de corespondență a pârâtului, având în vedere că din actele dosarului se reține două adrese diferite ale acestuia, însă, atâta timp cât notificarea a fost expediată la domiciliul destinatarului persoană fizică, indicat în buletinul de identitate, prima instanță pripit a verificat respectarea procedurii prealabile prin raportarea acesteia la adresa indicată în contract, or, așa cum rezultă din prevederile art. 39 alin. (1) Cod civil "*pînă la proba contrară, domiciliul sau reşedinţa temporară a persoanei fizice se prezumă că se află la locul menţionat ca atare în buletinul de identitate sau, după caz, în alt act de identitate prevăzut de lege."*
30. Mai mult, din buletinul de identitate urmează cu certitudine că pârâtul Grecul Eugeniu și-a înregistrat domiciliul în mun. Chișinău, ***** ulterior încheierii contractului de credit.
31. În același timp, în situația în care acțiunea BC "MOLDINDCONBANK" SA a fost îndreptată împotriva a doi pârâți, trezește nedumerire soluția instanei de fond privind scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată, pe motivul nerespectării procedurii prealabile numai în privința unuia dintre pârâți.

32. Astfel, în circumstanțele relevate Colegiul civil conchide că este eronată concluzia primei instanțe cu privire la nerespectarea de către recurent a procedurii prealabile.
33. Colegiul constată că la caz, instanţa de fond nu a dat eficienţă prevederilor legii în materia procedurii prealabile și nu a ținut cont de o eventuală îngrădire a dreptului reclamantului de acces liber la justiţie, garantat prin prisma principiilor fundamentale ale Constituţiei Republicii Moldova dar şi a Convenţiei cu privire la Drepturile şi Libertăţile Fundamentale ale Omului.
34. Pornind de la premisa că, drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă şi reală, iar nu iluzorie şi teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție.
35. Astfel, prin prisma celor constatate și menționate supra, în raport cu jurisprudența Curții Europene, instanța de recurs remarcă că, acțiunile instanței de fond de scoatere de pe rol a cererii de chemare în judecată, pe motiv că reclamantul nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară, ar putea genera încălcarea efectivă a art. 6 CEDO.
36. Subsecvent, Colegiul consideră că, prin acțiunile instanței de fond, reclamantul BC ”MOLDINDCONBANK” poate fi lezat în drepturile sale de acces liber la justiție, ce constituie un principiu fundamental al organizării oricărui sistem judiciar democratic fiind consacrat într-un număr important de documente internaționale, astfel că el are semnificaţii deosebite şi pentru dreptul procesual, dar şi pentru dreptul constituţional. Facultatea oricărei persoane de a introduce, după libera sa apreciere, o acţiune în justiţie, implicînd astfel obligaţia corelativa a statului, ca prin instanţa competenta, sa soluţioneze aceste acţiuni, reprezintă practic liberal acces al persoanei la justiţie.
37. Deci, reținând ca fiind întemeiate argumentele recurentului cu referire la netemeinicia soluției privind scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată, în situația în care acest instrument procedural a fost utilizat defectuos, Colegiul conchide lipsa temeiurilor care ar justifica menținerea încheierii din 24 noiembrie 2023 emisă de instanța de fond.
38. În acest sens, Colegiul civil reține că accesul liber la justiție constituie un aspect inerent al dreptului la un proces echitabil, principiu complex, care cuprinde mai multe relații şi drepturi fundamentale, prin care se poate garanta exercitarea lui deplină, or, fără un acces efectiv la instanță, drepturile oferite justițiabililor ar fi iluzorii.
39. Astfel spus, dreptul de acces la justiție este înțeles ca un drept de acces concret şi efectiv, presupunând ca justițiabilul să beneficieze de o posibilitate clară şi concretă de a contesta un act ce aduce atingere drepturilor sale.
40. Reieşind din cele menţionate supra, Colegiul ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, a casa încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24 noiembrie 2023, restituind cauza în aceeași instanță, în același complet de judecată, pentru examinare în fond a cauzei.
41. Din aceste raționamente, în conform art. 423-427 lit. c), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,-

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către reprezentantul BC ”MOLDINDCONBANK” SA, Emilian Bandalac.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24 noiembrie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de B.C. „MOLDINDCONBANK” S.A. împotriva lui Grecul Eugeniu și Cojuhari Alexandru cu privire la încasarea, în mod solidar, a datoriei și a cheltuielilor de judecată, restituind cauza în aceeași instanță, în același complet de judecată, pentru examinare în fond a cauzei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului Anatol Pahopol

Judecătorii Dorin Dulghieru

Ruxanda Pulbere